

कोऽसौ स्वलोकस्तमाह तृदिस्थमात्मानं मां स्वलोकम् ननु तृदिस्थमहं करास्पदं जानंतीत्येव सत्यम् परमात्मानं तु न जानंतीत्याह यद्वदं यद्वदतिरिक्तं जगन्नास्ति कुतः यत इदं जगज्जातं कुतो न जानंति हियस्मात् उक्थं कर्मैव शस्त्रं शंस्यं कथनीयं पशुहिंसासाधनं वायेषांते अतः केवलमसुतृपः प्राणतर्पणपराः नीहारंतमः तेन व्याप्तानि चक्षुषियेषांते यथा सन्निहितमपि न जानंति तद्वत् तथा च श्रुतिः न तं विदाथ य इमा ज जानान्यद्युष्माकमंतरं बभूव नीहारेण प्रावृता जल्प्या चासुतृप उक्थशासश्चरंतीति ॥ २८ ॥ वेदतात्पर्याज्ञानाच्चान्यान्यजंतीत्याह ते परोक्षमस्फुटं मे मतमविज्ञाय देवादीन्यजंत इत्युत्तरेणान्वयः स्वमतमेवाह हिंसायां मांसभक्षणार्थं तत्फलार्थं च यदिरागः स्यात्तर्हि यज्ञ एवेत्यभ्यनुज्ञाद्वारा परिसंख्येयं न हि स्यात्सर्वभूतानि अग्रीषोमीयं पशुमालभते इति न त्वावश्यकत्वेन चोदनेत्येवं रूपं यद्यपि नित्यनैमित्तिकयोः कामविशेषानुबंधो नास्ति तथाऽपि कर्मणा पितृलोक इति श्रुतेः सा

न ते मामंग जानंति तृदिस्थं यद्वदं यतः ॥ उक्थशास्त्राद्यसुतृपो यथानीहारचक्षुषः ॥ २८ ॥ ते मे मतमविज्ञाय परोक्षं विषयात्मकाः ॥ हिंसायां यदिरागः स्याद्यज्ञ एव न चोदना ॥ २९ ॥ हिंसाविहाराद्यालब्धैः पशुभिः स्वसुखेच्छया ॥ यजंते देवतायज्ञैः पितृभूतपतीन् खलाः ॥ ३० ॥ स्वप्नोपमममुं लोकमसंतं श्रवणप्रियम् ॥ आशिषो हृदिसंकल्प्यत्यजंत्यर्थान्यथावणिक ॥ ३१ ॥ रजःसत्त्वतमो निष्ठा रजःसत्त्वतमोजुषः ॥ उपासते इन्द्रमुख्यान् देवादीन् तथैव माम् ॥ ३२ ॥ इष्ट्वेह देवतायज्ञैर्गत्वारंस्यामहे दिवि ॥ तस्यांत इह भूयास्ममहाशालामहाकुलाः ॥ ३३ ॥ एवं पुष्पितयावाचा व्याक्षिप्तमनसां नृणाम् ॥ मानिनां चातिस्तब्धानां मद्वात्ताऽपि न रोचते ॥ ३४ ॥

मान्यतः पितृलोककामनाऽस्येव अंतःकरणशुद्धिकामनाचेति भावः तदुक्तम् नाकामस्य क्रियाकाचिद्दृश्यते चेह कर्हिचित् यद्यद्विकुरुते जंतुस्तत्तत्कामस्य चेष्टितमिति ॥ २९ ॥ अज्ञत्वा देवहिंसया विहारः क्रीडायेषांते ॥ ३० ॥ किंच तेऽतिमंदबुद्धय इत्याह स्वप्नोपममिति अमुं परलोकम् आशिषश्चास्मिं लोके संकल्प्य न तु निश्चित्य विघ्नबाहुल्यात् त्यजंति कर्मसु विनियोजयंति यथा कश्चिद्वणिक् दुस्तरसमुद्रादिलंघनेन बहुधनार्जनेच्छया सिद्धं धनं त्यजन्नुभयभ्रष्टो भवति तद्वदित्यर्थः ॥ ३१ ॥ अतो रजःसत्त्वतमो निष्ठास्ते रजःसत्त्वतमोजुषः स्वानुरूपानि द्रादीनेवोपासते न तु मांगुणातीतम् यद्यपि इन्द्रादीनामपि मदं शत्वान्मदुपासनमेव तत् तथाऽपि यथावन्नोपासते भेददर्शित्वादित्यर्थः ॥ ३२ ॥ तृदिसंकल्प्येत्युक्तं तमेव संकल्पं दर्शयति इष्ट्वेति तस्य भोगस्य अंते महाशालामहागृहस्थाः ॥ ३३ ॥ ततः किमत आह एवमिति अतो मत्प्रवणत्वाभावा न्नित्यं संसारिणो भवंतीति भावः ॥ ३४ ॥